

JENŐ

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	3
2. Jenő bemutatása	4
3. Értékeink	10
4. Építészeti örökségünk	11
5. Eltérő karakterű településrészek	14
6. Építészeti útmutató	18
<i>Falusias lakó terület:</i>	
<i>Telepítés</i>	
<i>Tetőkialakítás</i>	
<i>Magasság</i>	
<i>Tetőhajlásszög</i>	
<i>Színek</i>	
<i>Kerítések</i>	
<i>Kertek</i>	
<i>Erkélyek, tornácok</i>	
<i>Ajtók, ablakok</i>	
<i>Homlokzatképzések</i>	
<i>Részletek</i>	
7. Mai példák	30
8. Utcák, terek	32
9. Hirdetések, reklámtáblák	34
10. Impresszum.....	35

BEVEZETÉS

Szeretettel teli községünk az ómagyar Jenő törzsről kapta a nevét. A Nyugat-Mezőföld északi részén található, az M7 autópálya és a 7 sz. főút Székesfehérvár és Siófok közti szakaszától Várpalota irányában kitérve érhetjük el. A gyorsforgalmi úthálózatnak köszönhetően alig egy órányira a fővárostól.

Ha Önök mondjuk, a Balatonra mennek nyáron fürödni, vagy télen korcsolyázni, akkor az a néhány kilométeres kitérő igazán megéri. De az év bármely időszakában szívesen látjuk Önöket bármerre is indulnának, Jenő mindig útba ejthető.

Községünkben 1260-körül kisnemesek éltek. A település nevét az oklevele 1257-ben említik először Jyeneu alakban, 1263-ban Yenev -ként van említve.

1257-ben Jenei Benedicta, Jenei földjét egy jó malommal és egy malomhellyel a veszprémi káptalanra hagyta. 1263-ban Jenei István és felesége, mivel örökösük nem volt, a királyi engedélyből bírt földjüket tartozékaival és malomhellyel együtt szintén a káptalanra hagyták.

A település a török időkben osztozott a környék falvai sorsával, hosszú ideig néptelen pusztá volt, de később újranepeült.

Az 1770-től 1949-ig a falu közigazgatásilag Nádasdladányhoz tartozott, 1950-től vált önállóvá.

Kerekes Ildikó
Polgármester

JENŐ BEMUTATÁSA

2

A község lakosságának a száma az elmúlt időszakban sajnálatos módon csökkent. Bízható azonban, az elmúlt időszakban több régóta üresen álló családi ház talált új lakóra.

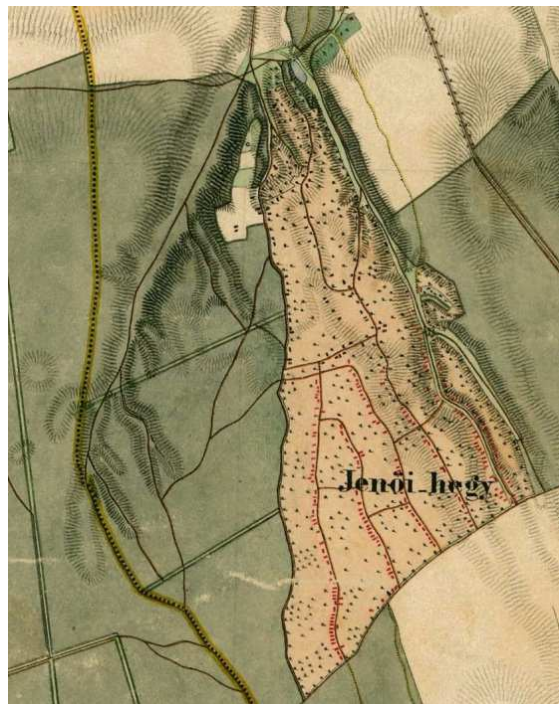
Községünk egyik híressége a jenői viselet, amely az 1950-es években még az „élő hagyományok”-hoz tartozott. A lányok jenői szabású rózsaszín brokátselyemből készült ruhát viseltek, a férfiak mizlis elejű inget, ezüstgombos lajbit, sötétkék ellenzős nadrágot, kemény szárú csizmát és keskeny karimájú kalapot.

A hétköznapi viseleti szokások az elmúlt félszázad során alaposan átalakultak, de az asszonykórusunk napjainkban is viseli a hagyományos jenői ruhákat, melyeket a fellépéseik során szívesen mutatnak meg másoknak is.

A községünk legrégebbi fennmaradt épített nevezetessége az a kőkereszt, melyet a jenői szőlősgazdák emeltek 1832-ben. Templomunkat 1999. november 6-án munkás Szent József tiszteletére dr. Márffy Gyula veszprémi érsek szentelte fel. A millennium tiszteletére 2001-ben emlékpark, pihenőpark épült játszótérrel. A gyermekorvosi rendelő mögötti park a Levendulás park elnevezést kapta, mivel a parkban kizárólag csak levendula található.

Jenő község képviselő testületének feltett szándéka, hogy Jenő község az unokáink és mások számára is élhető, szerethető és pihenést nyújtó község maradjon.

A településszerkezetre vonatkozóan összességében elmondható, hogy rendezett, hosszanti utca elrendezéssel, megfelelő szabályozási szélességgel, egységes telekkiosztással kialakított, oldalhatárral párhuzamos fekvésű épületek helyezkednek el.

Jenő a második katonai felmérés térképén

A címér heraldikai kialakításához az alapot a község első ismert pecsétje 1861-ből és a község története szolgáltatta. A címér hordozója a pajzs.

A pajzs motívumai összességben nemesi felmenők törekvéseire utal, a motívumvilága kiemelkedő, részletes, igényes. Az erdőgazdálkodás, a szőlőültetvények, a díszes, körbeölelő akantuszlevelek a mezőgazdasági termelés múltjára utalnak, mindezt megkoronázva az egykoron királyi tulajdonba kerülés okán.

A település első ismert pecsétje

Jenő a harmadik katonai felmérés térképén

Jenő jelenlegi műholdképe

Jenő jelenleg használt címere

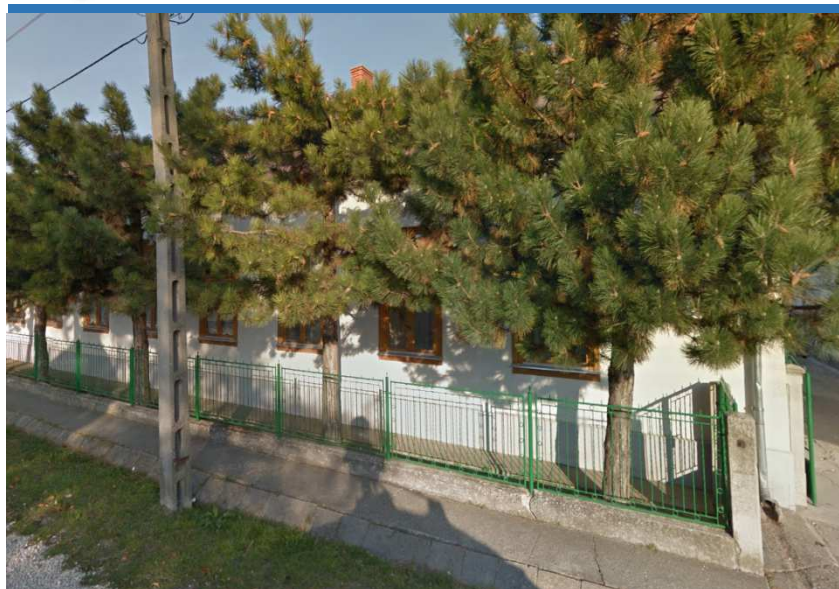

Településrészlet légifotón

A belterületi településszerkezetre, telekstruktúrára vonatkozóan elmondható, hogy az adottságok kereteiben rendezett, derékszögű utca elrendezéssel, megfelelő szabályozási szélességgel, egységes telekkiosztással kialakított.

A települést kettészeli a Polgárdi-Nádasdladány főút, amelytől ÉK-re a főút menti telepítés a jellemző, míg DNy-ra a település magja, illetve az épületek nagyrésze itt található. A település úthálózatának útjai szélessége megfelelő, a közművesítettség kiépített.

ÉRTÉKEINK

3

Néptáncosok 1955-ből

Értékeink közé számos új építésű építmény, épület, illetve hagyományörző kulturális tevékenységek, rendezvények tartoznak. A népművészeti táncok és viseletek mai napig mély tiszteletnek örvendenek. Jenő intézményekben is bővelkedik, van óvodánk, iskolánk, orvosi rendelőnk, fogorvosi rendelőnk, művelődési házunk. Új építésű építmények, épületek közé tartozik a Munkás Szent József templom, illetve a hozzá készült kőkereszt, és a fa szobrok.

Néptáncosok napjainkban

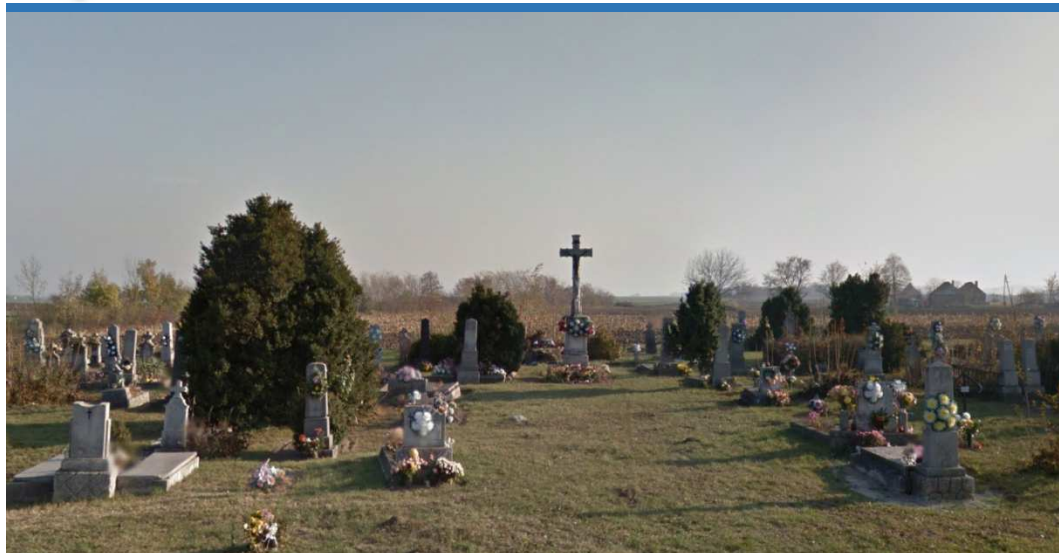

ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK

4

A település építészeti értékekben nem bővelkedik. Néhány épület és településszerkezetet meghatározó elem ikonikus adottsága a falunak. A falusias életre jellemző tornácos hosszanti elrendezésű parasztházak, valamint a föld alá besüllyesztett pincék jellemzőek a településre.

Szagrális épületek, építmények

A **római katolikus templom** 1995-1999 között épült, építését a veszprémi érsekség irányításával az önkormányzat a helyi lakosság, a hazai és külföldi hívek támogatása segítette. Az építkezés irányítója Nagy Károly plébános volt. 1999. november 6-án munkás Szent József tiszteletére dr. Márffy Gyula veszprémi érsek szentelte fel. A millennium tiszteletére a 2001. évben emlékpark, játszótérrel pihenőpark épült. Kiemelt figyelmet kíván az a kőkereszt is, melyet a jenői szőlősgazdák emeltek 1832-ben.

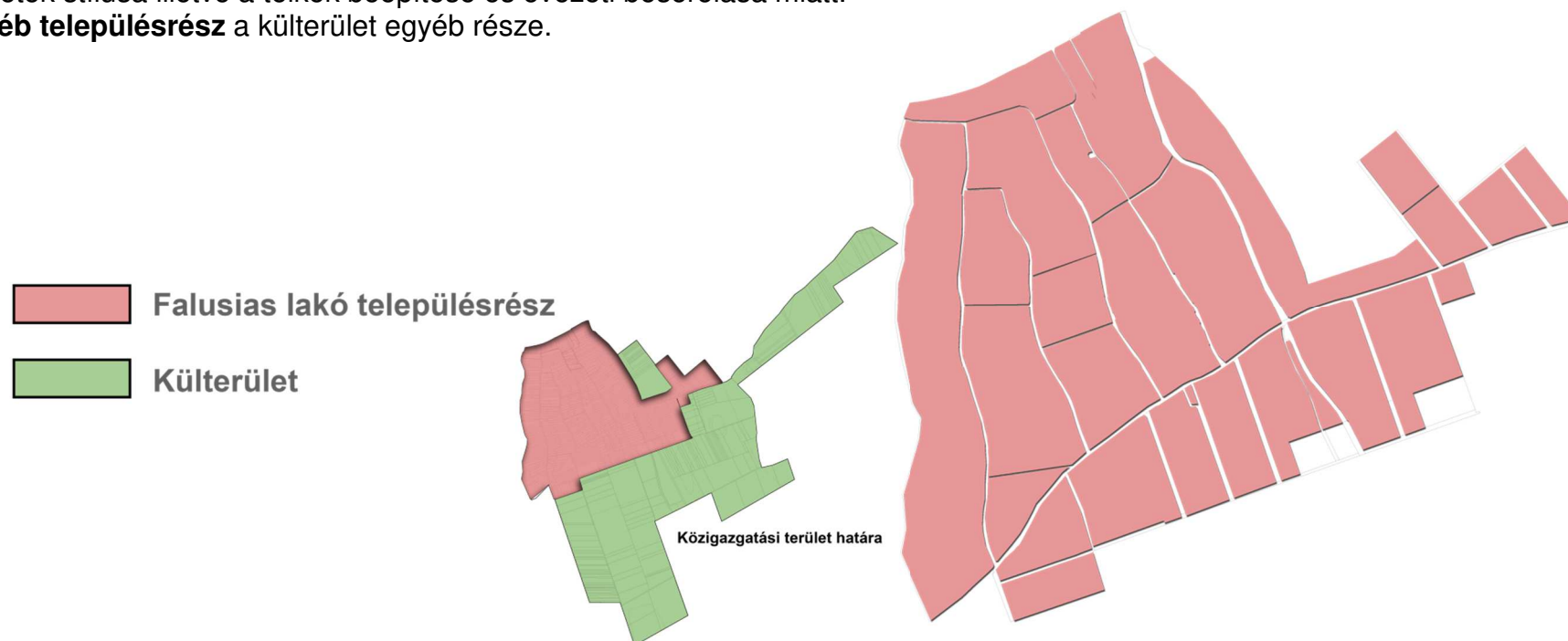

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

5

A **Falusias lakó településrész** Jenő teljes szerkezetét lehatárolja, az épületek stílusa illetve a telkek beépítése és övezeti besorolása miatt. **Egyéb településrész** a külterület egyéb része.

Falusias lakó településrész

A falusias településrész változatos építészeti megjelenésű, a település a különböző építészeti korok és stílusok jegyeit visel. Találhatók még a belterületen hagyományos falusi háromosztatú parasztházak, ún. sátoztetős kockaházak, a '70-es évek magasföldszintes, emeletes épületei és a mainak mondható tört alaprajzú, kontyolt nyeregtetős épületek is. Az épületek szinte kivétel nélkül magastetősek, jellemzően cserépfedéssel. Vakolt homlokzatképzéssel készültek és színezésük is visszafogott. Az újabb épületeken megjelentek természetes anyagú homlokzati felületek, díszek.

Jenő külterület

A fensíkon fekvő település táji adottságai kiválóan alkalmasak mezőgazdasági termelésre, földművelésre, állattartásra.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

6

Ahhoz, hogy egy olyan ház épüljön, mely a település képéhez illeszkedik, a közösség számára követendő példaként szolgál, ugyanakkor a tulajdonos igényeit kielégíti nem szabályozók és tiltások sora kell, hanem feltétlenül építtetői és építészeti alázat.

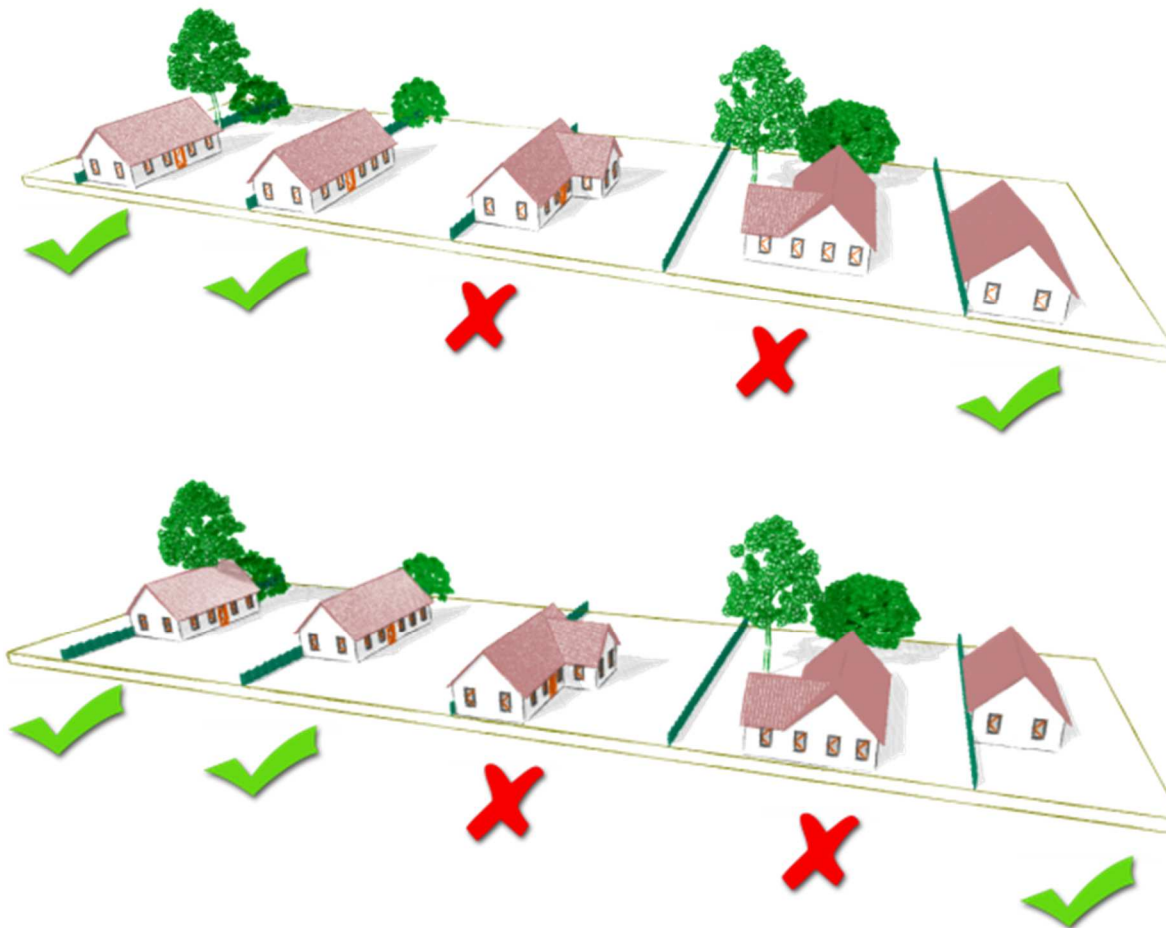
Építtető részéről ez azt jelenti, hogy nem akar nagyobb, magasabb, feltűnőbb épületet építeni a környezetében, szomszédságában levő épületeknél. Az építész részéről az alázat azt kell, hogy jelentse, hogy az általa tervezett épület a tervezési programot teljesítse ugyan, de ne a tervező önmegvalósításának tárgya legyen.

Az építészeti útmutatóban szeretnénk segítséget nyújtani építtető és építész számára oly módon, hogy bemutatjuk azokat a jó példákat, kívánatos építészeti követelményeket, melyek segíthetik egy olyan épület létrehozását, mely illeszkedik Jenő kialakult, illetve átalakuló településképéhez.

Az útmutató településrészenként ismerteti a javaslatokat és kívánatos építészeti kialakításokat.

FALUSIAS LAKÓ TELEPÜLÉSRÉSZ

TELEPÍTÉS

Új épületek telepítése a meglévő épületek homlokvonalának figyelembe vételével történhet, ez a legtöbb esetben előkertés beépítést jelent.

Az épületek jellemzően az oldalhatárra épültek, javasolt továbbra is ezt a beépítési módot alkalmazni.

Javasolt az épületeket az északi telekhatártól legfeljebb 1 méterre építeni.

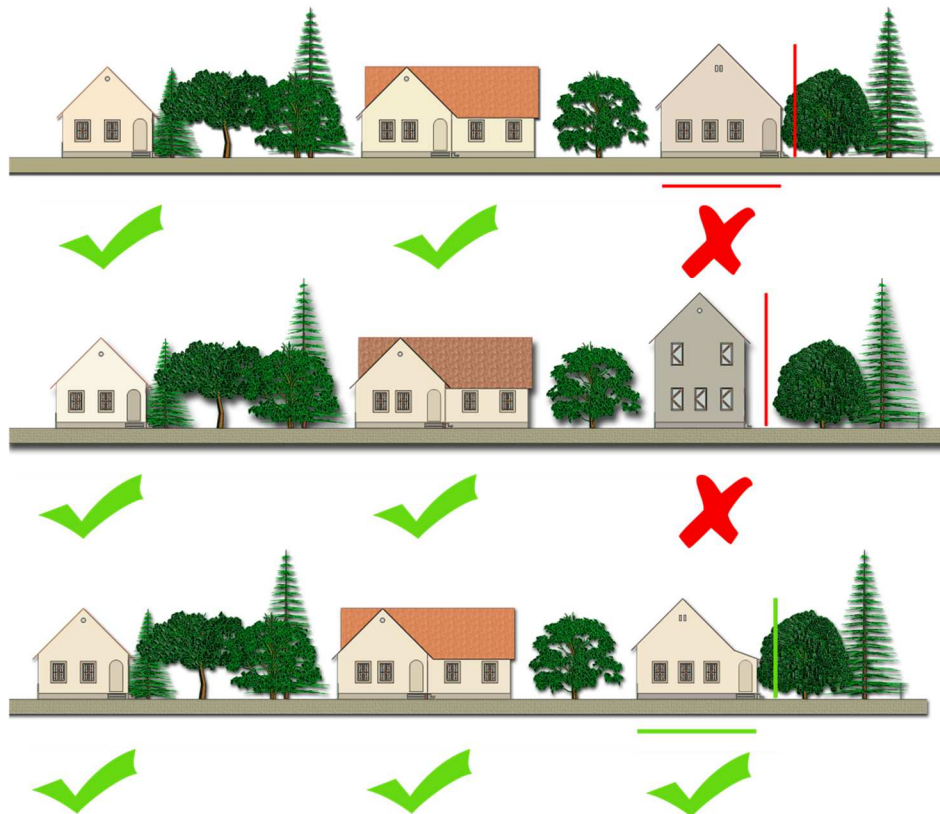

TETŐKIALAKÍTÁS

A tetők kialakításánál a környező házakat kell figyelembe venni. Legtöbb esetben hagyományos nyeregtető, esetleg kontyolt nyeregtető illik az utcaképhez.

A tető hajlásszöge 30-45 fok között legyen, lapostetős ház pedig semmiképp ne épüljön.

Egyszerű tetőformákkal beépített környezetben kerülni kell az összetett tetők alkalmazását.

MAGASSÁG

A kialakuló üres telkeken, esetleg az elbontásra kerülő épületek helyett épülő új épületek tömegformálása és magassági kialakítása hasonló legyen a környező házakhoz. A meglévő épületek tömege, magassága lehetőség szerint megtartandó.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A tető kialakításának a szomszédos épületekhez igazodónak kell lennie, ez általában hagyományos nyeregtetőt, kontyolt nyeregtetőt, vagy sátoztetőt jelent. A meglevő épületek felújítása, átalakítása során a tető hajlásszöge a szomszédos épületekhez igazodóan változtatható meg.

SZÍNEK

Az épületek színezésénél az egységességre, a pasztel árnyalatú földszínek használatára kell törekedni. Rikító színek nem használhatóak üzleti célból sem.

A szín kiválasztásakor figyelemmel kell lenni a szomszédos épületek színhasználatára

KERÍTÉSEK

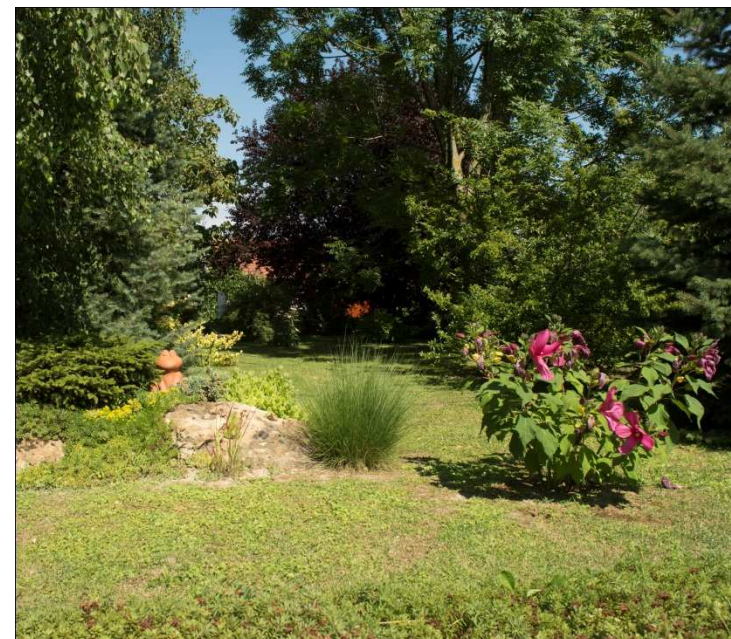
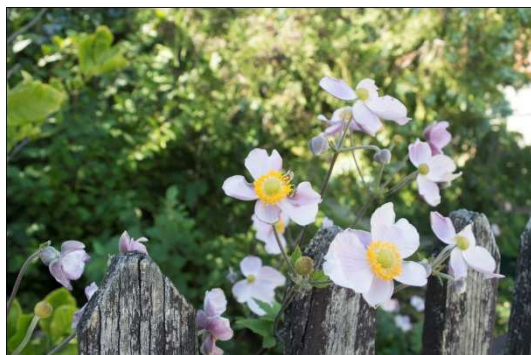
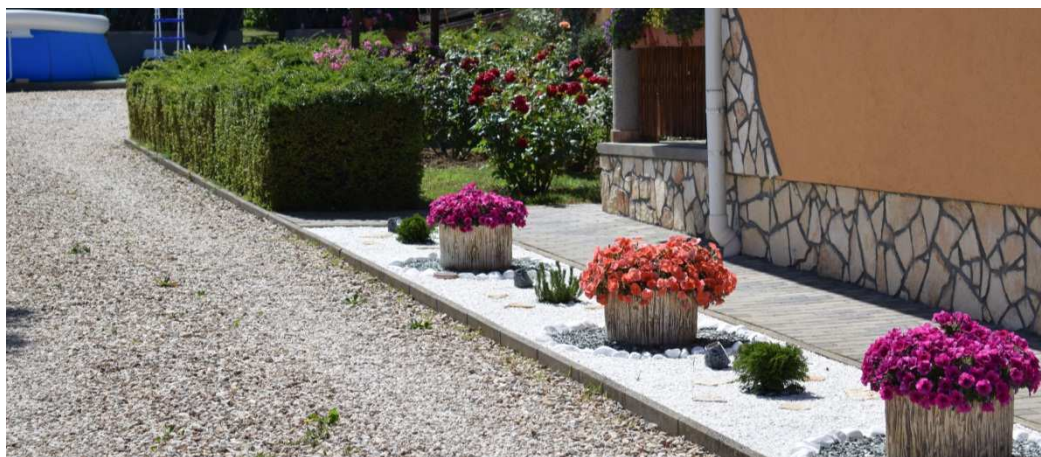

KERTEK

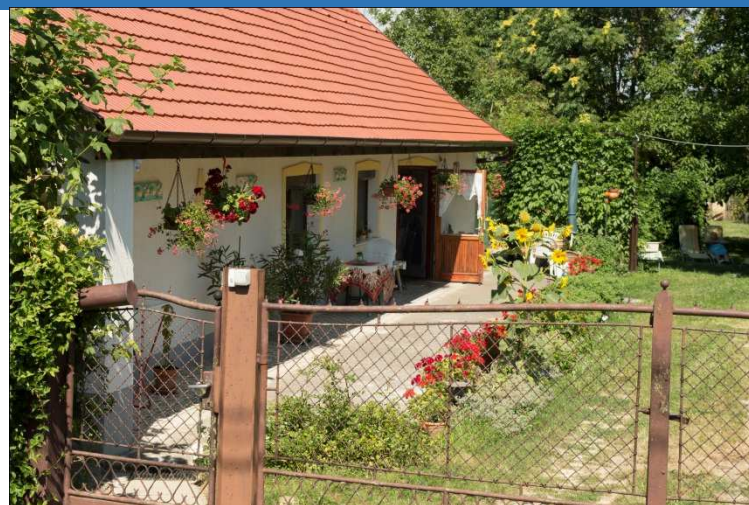
Jenőben az előkertek, oldalkertek és az ingatlanok előtti közterületek gondozottak, élő növényekkel, virágokkal gazdagon beültetettek.

A háztáji gazdálkodás miatt a családi házas lakóterület kertjei többnyire haszon-növényekkel beültetettek, gondozottak.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK, TERASZOK

AJTÓK, ABLAKOK

A hagyományos fa nyílászáró eredeti állapotukban több helyen megmaradtak. Az új fa ablakok és ajtók színe, tölgy, fenyő esetenként cseresznye színű. A fehér műanyag nyílászárók nem jellemzőek a településen. A településképi szempontból is javasolt fa nyílászárók elterjedtek.

HOMLOKZATKÉPZÉS

Jenő településen a hagyományosan vakolt, egyszerű tagozattal díszített homlokatkialakítás a jellemző. Az új épületek homlokzati kialakításánál több helyen megtalálható a kő, illetve a téglaburkolat. A homlokzatképzésnél minden esetben a vakolt felületeket, vakolatdíszeket, párkányokat kell előtérbe helyezni, természetes anyagokkal díszítve, kiegészítve.

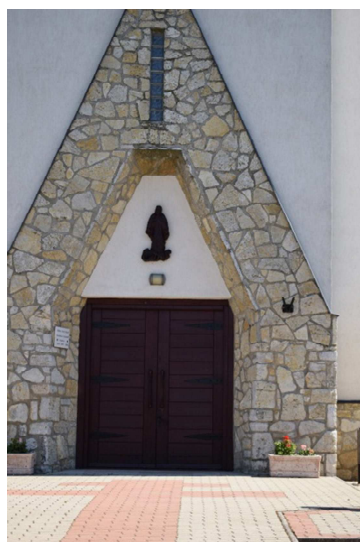
A homlokzatok kialakításánál kerülni kell a fém és műanyag felületek alkalmazását.

RÉSZLETEK

Az építészetben is, mint a művészeti ágak mindegyikében a részletek alapvetően meghatározzák, hatással vannak az egész kép, látvány kialakítására. Egyre több igényesen kialakított épület- és kerítésrészlet, erkélykialakítás lelhető fel a településen, ezekre a jövőben is érdemes hangsúlyt fektetni.

MAI PÉLDÁK

A felújított épületek az eredeti épületek formai kialakítását, épülettömegét megőrizték. Az új épületek tömegformálása és tetőkialakítása igazodik a településen jellemző földszintes, magastetős kialakításhoz.

Az új épületek anyaghasználata igényes, építészeti minősége a mai kornak megfelelő.

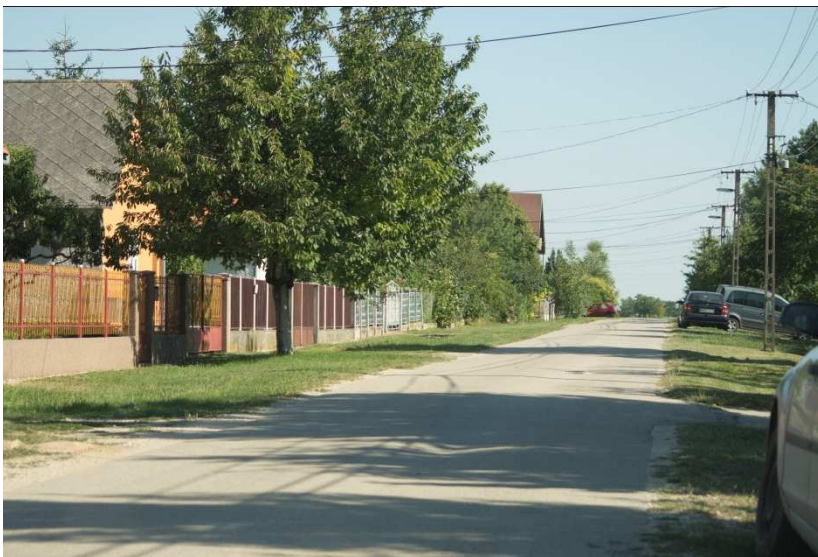

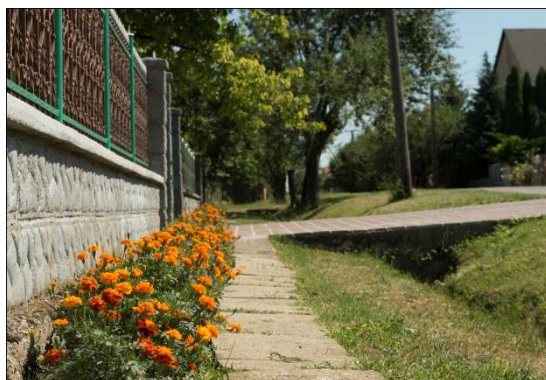
UTCÁK, TEREK

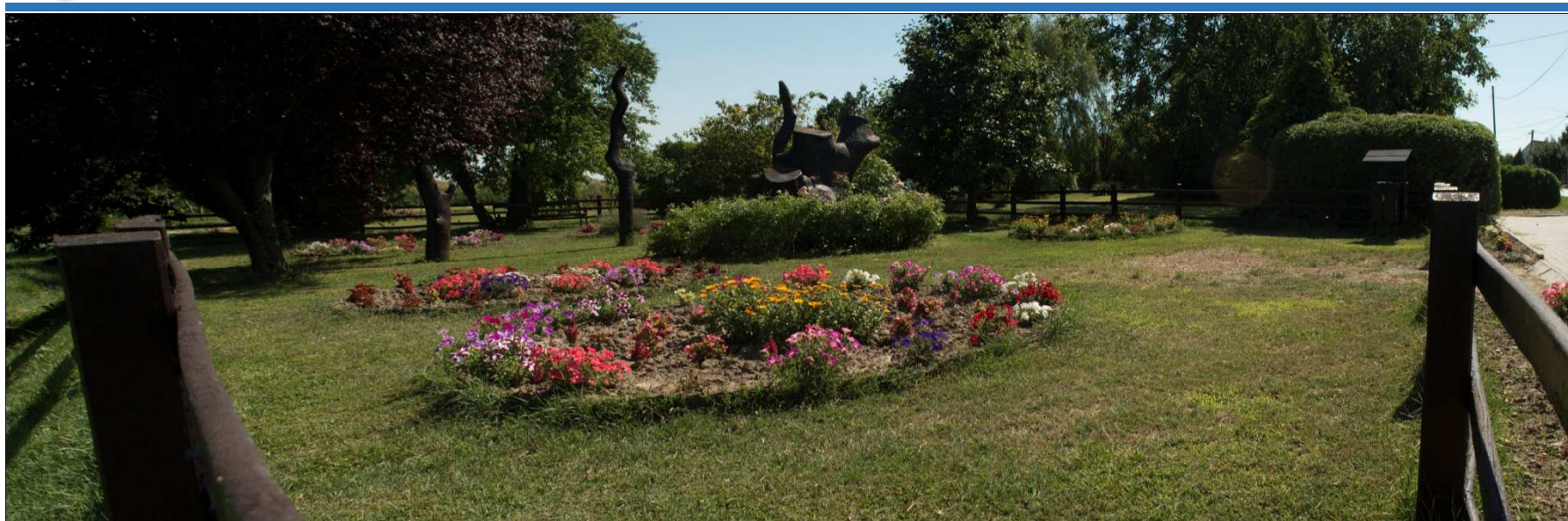
8

A kialakult utcakép a fák el őrti lombos, ligetszerű megjelenését településképileg meg kell tartani. Az épületek el őrti közterületen növényzet telepítése javasolt. A telepíthet ő utcai növények a közepes lombkoronájú, lombos vagy örökzöld fa, cserje és alacsony virágos növényzet. Lédús gyümölcsű haszonnövények járda közelébe nem telepíthetők, hogy a járdára ne hullassanak gyümölcsöt.

A közterületen lév ő közutak, utcabútorok, növényzet a település arculatát meghatározzák, ezek karbantartásáról és védelméről gondoskodni kell.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

Jenő területén a hirdetések változatos formákban főként a Fő út mentén találhatók meg. Ezen kívül megtalálhatók kerítések és falfelületeken is. Hirdetések az önkormányzat által kihelyezett hirdetőtáblákon helyezhetők el.

IMPRESSZUM

10

JENŐ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Jenő honlapcíme: www.jeno.hu

önkormányzat e-mail címe: jenokozseg@gmail.com

Jenő postai címe: 8146 Jenő, Battyány u 53.

Telefon:22/590-054

Polgármester: Kerekes Ildikó

Főpítész: Ertl Antal

Főépítész e-mail címe: ertlantal@t-online.hu

SZERKESZTETTE:Bodó Beáta

SZÖVEG: Bodó Beáta, Burián Péter

FOTÓ: Bodó Beáta, Burián Péter

GRAFIKAI TERVEZÉS :

Jenő, 2017.
